

בראשית טו לך-לך

קט

תרגום יונתן

אין תיכול לממני יתהון ואמר ליה פדין יהון בנה: ו והות ליה הימנוותא במימרא דיי וחשבה ליה לזכו דלא אטח לקמיה במילין: ו ואמר ליה אנה יי דאפיקתה מאתון נורא דכשדאי למתן לך ית ארעא הדא למירתה: ח ואמר יי אלהים במה אינדע ארום אירתינה: ט ואמר ליה סב לי תקרבתין וקריב קדמי עגלא ברת תלת

אית לי דאנא עביר מן עלמא בלא בנין ואליעזר בר פרנסת ביתי דעל ידוי אתעבידו לי ניסין בדרמשק מספי למירת יתי: ג ואמר אברהם הא לי לא יהבת בר והא בר פרנסת ביתי ירית יתי: ד והא פתגמא מן קדם יי ליה למימר לא ירתינה דין אלהין בר תוליד הוא ירתינה: ה ואפיק יתיה לברא ואמר אסתפל פדון לשמיא ומני פוכביא

תרגום ירושלמי השלם

למימר לא ירת יתך דין ארום אלהין מן¹⁴⁶ דפוק מן מעיף הוא ירת יתך: ה ואפק יתיה לברה ואמר אסתפל פדון לשמיא ומנה ית כוכביא אן תיכל¹⁴⁷ לממני יתהון ואמר ליה פדין יהון ורעית בנה: ו והיימן אברהם בשם ממרא דיי ואחתשבת ליה לזכו: ז ואמר ליה אנה יי דאפקת יתך מן אתון נורא דכשדאי למיתן לך ית ארעא הדא למירת יתה¹⁴⁹: ח ואמר בבעו ברחמין מן קדמיה [יי¹⁵⁰] במה פדון אדע¹⁵¹ ארום אירת יתה: ט ואמר ליה קרב קדמי¹⁵² עגלה ברת תלת שנין ועז בר תלת שנין ודכר בר תלת שנין

למקטל, ממרי¹²⁸ תריס¹²⁹ לך דהוןא¹³⁰ הנה מגן לך בעלמא הדין, ואף על גב דמסרית בעלי דכבך קדמיה בעלמא הדין, אגר עובדיך טביא מתקנין לך קדמי¹³¹ לעלמא דאתי: ב ואמר אברהם בבעו¹³² ברחמין מן קדמיה יי, סגין¹³³ יהבת לי וסגין¹³⁴ קדמיה¹³⁵ למיתן לי¹³⁶ ואנה¹³⁷ אזל¹³⁸ מן¹³⁹ עלמא בלא¹⁴⁰ בנין ואליעזר בר ביתי דעל ידוי איתעבד¹⁴¹ לי נסין בדרמשק¹⁴² ירית יתי¹⁴³: ג ואמר אברהם הא לי לא יהבת בנין¹⁴⁴ והא בר בתי ירית יתי: ד והא פתגם דנבו מן קדם יי על אברהם¹⁴⁵

128. בגניזה (וכ"נ וכ"ו) מימרי (בכ"נ וכ"ו נוסף פרס) תריס לך בעלמא דין ומגן עליך [בכ"נ וכ"ו נוסף כל יומא] לעלמא דאתי אע"ג די מסרית וכי, ובכ"פ מימרי יתכלך בעלמא [הדין] ומגן עלך כל יומיא ברם אגוד ועובדך טביא מתקנין. 129. בכ"י תרום. 130. בכ"י דהוה הוה, ואולי צ"ל דהוה ונכפל 'הוה' בטעות. 131. בגניזה וכ"פ ליתא קדמי. 132. בכ"ו בבעו ורחמין מן קדמיה יי אלהים סגין, ובכ"פ יי אלהים מא יהבת לי וסגיעין, ובגל' ממריה דין סגין. 133. בכ"נ וכ"ו נוסף בירקן. 134. בגניזה וכל כ"ק נוסף אית. 135. בכ"פ קומד. 136. בגניזה נוסף ומא הננייה לי ובכל כ"ק נוסף ברם מא הננייה אית לי. 137. בכל כ"ק דאנא. 138. בגניזה נפיק. 139. בגניזה וכל כ"ק מן גו (בכ"נ מגו) עלמא. 140. בגניזה ורקן דלא בנין. 141. בכ"פ עבדת. 142. בכ"נ בדרמשק. 143. בכ"נ וכ"ו (ו)הוא סבר בגרמיה למירת יתי ובכ"פ בתר כן ירית יתי. 144. בגל' זרע דבנין. 145. בגניזה נוסף צדיקא. 146. בגניזה ליתא מן. 147. בגל' את יכיל ממני. 148. בגל' נוסף הוא. 149. בכ"י למירתה. 150. חסר בכ"י ותוקן כלעיל פסוק ב ע"ש. 151. בכ"י אדן ותוקן בגל'. 152. בגל' סב לי עגלה.

באר התרגומים

חלק מעצמם, ולא שיקח אברהם בעדם, אולם אונקלוס תרגם אינון יקבלון חלקהון יקבלו את החלק שיתנו להם. טו ב. מה תתן לי יונתן תרגם סגין ברכותא יהבת לי וסגין אית קדמיה למתן לי ובירושלמי הוסיף (וכן להלן ח) בבעו ברחמין מן קדמיה יי לפני שביקש, הקדים לשבח על מה שנתן לו ה' ועל מה שיתן. דמשק אליעזר אונקלוס תרגם הוא דמשקאח אליעזר ופירש רש"י "לפי התרגום מדמשק היה, וכן

כנ. אני העשרתי את אברהם יונתן תרגם אנה אעתיית מן ידי ית אברהם משמע שרכוש סדום שלקחו המלכים (לעיל יא) היה כספו של מלך סדום, ויתכן לפרש שעל רכוש אנשי סדום אמר אברהם 'אם מחוט ועד שרוף נעל', ועל 'ואם אקח מקל אשר לך' שהוא רכוש בית גנזי המלך, אמר שלא תאמר משלי העשרתי. כד. יקחו חלקם יונתן וירושלמי תרגמו יסבון חולקיהון כמשמעו, וכמו שפירש ספורנו "הם יקחו